

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özürölüler İdaresi Başkanlığı
Proje Yarışması
Proje Özet Bilgi Formu

1. TANIM:

PROJENİN GEREKÇESİ:

Ülkemizde yaklaşık 600.000 Cerebral Palsy(CP)'li bulunmaktadır. Çoğunlukla birden fazla sekeli bulunan CP'lilerin ailelerinin, diğer engelli ailelerinden farklı gereksinim ve sorunları vardır. Cerebral Palsy'li ve ailesine verilecek eğitim, rehabilitasyon, ya da psiko-sosyal yardım hizmetlerinin yüksek standartta olması ve idealist prensiplere dayandırılabilmesi için, uzmanlara yönelik "CEREBRAL PALSİY EĞİTİMİ" başlı başına bir uzmanlık dalı olmalıdır.

PROJENİN HEDEFLERİ:

SHÇEK bünyesinde görev yapan sosyal hizmet elemanlarını, Cerebral Palsy'liler+yakınlarıyla ilgilenen ve/veya çalışan uzmanları, üniversite ilgili bölüm öğrencilerini ve konuya ilgi duyan tüm kamuoyu birimlerini;

- a) - CP'liler,
- Cerebral Palsy'nin yaşamsal boyutu/yaşama yansıması,
- CP'lilerin ailelerindeki temel yaklaşımlar vb.
konularda ihtisaslaştırmak ve/veya bilinçlendirmek.
- b) Görev yaptıkları kurum ve kuruluşlardaki CP'liler ve yakınlarıyla, daha nitelikli+kolay iletişim kurabilecek bilgilerle donatmak.
- c) Aile içi ilişkilerin analizi açısından, şu andakinden daha güçlü ve bilinçli konuma getirmek.

UYGULAMADA KULLANILACAK YÖNTEM:

Periyodik eğitim seminerleri.

1.1. PROJENİN İSMİ:

CEREBRAL PALSİY'NİN YAŞAMA YANSIMASI

1.2. PROJE ALANI:

İzmir.

1.3. PROJE ÖZETİ:

AMAÇ:

Cerebral Palsy'lilerle ilgilenen uzmanların, uzman adaylarının ve konuya ilgi duyanların, "Yedi Temel Tutum"⁽¹⁾, aile içi ilişkiler ve CP'nin yaşama yansıması konusunda eğitimi.

UYGULAMA ADIMLARI:

- a) Seminer programının başlatılması için SHÇEK Genel Müdürlüğü'nün, üniversitelerle bağlantı kurması.
- b) Seminer mekanı ve periyodunun kararlaştırılması.
- c) Çalışmaya, profesyonel amaçla katılacak uzmanlarla görüşme.
- d) Kamuoyuna duyuru.
- e) İlk seminer katılımcılarının belirlenmesi.
- f) Katılımcılara dağıtılmak üzere, seminer kitapçığının ve "Yedi Temel Tutum" Belirleme Formu'nun basımı.
- g) Seminerlerin başlaması.

KULLANILACAK ARAÇLAR:

Seminerlerin duyurulmasında kullanılmak üzere;

- İlan panoları.
- İnternet, TRT Radyo ve Tv. Kanalları.
- Hürriyet, Milliyet, Sabah, Cumhuriyet ve Posta Gazeteleri.
- Bilgisayar.

⁽¹⁾ Bkz. Kaynakça.

PROJE MALİYETİ:

- a) Seminer kitapçığının basımı: A-4 boyut, 2. kalite kağıt, 35 sayfa, 200 adet.
- b) Harcırah giderleri.
- c) "Yedi Temel Tutum Belirleme Formu"nun çoğaltılması:
A-4 boyut, 2. kalite kağıt, 8 sayfa, 500 adet.
- d) Kırtasiye masrafı.

1.4. PROJENİN AMACI ve HEDEFLERİ:

Bu proje, Cerebral Palsy'liler ve yakınlarıyla çalışan ve/veya çalışacak olanların; CP gerçeğini ve CP'lilerin aile içinde, dolayısıyla da toplumda nasıl algılandıklarını, sebep/sonuç ilişkisi içinde ve geniş kapsamda çözümlenmelerine olanak sağlama amacı taşımaktadır.

AMAÇ DOĞRULTUSUNDAKİ ALT HEDEFLER:

Cerebral Palsy'liler ve yakınlarının;

- a) Psikolojik ve sosyal sorunlarının irdelenerek, çözümlenmesi.
- b) Yaşam kalitelerinin yükseltilmesi.
- c) Yaşamla, dolayısıyla da toplumla özdeşleşmeleri+bütünleşmeleri.
- d) Uzmanların ve/veya uzman adaylarının ve toplumun; Cerebral Palsy'lilerle yakınlarına, onların içinde buldukları gerçeklerin bilincinde olarak yaklaşabilmeleri.

1.5. PROJE GEREKÇESİ:

- a) **AİLENİN YAŞAM STANDARDININ YÜKSELTİLMESİ**
Cerebral Palsy'lilerin aile içinde algılanış biçimlerinin bugüne dek gruplandırılmamış olması, söz konusu engelli grubunun eğitim ve rehabilitasyonunun yanı sıra, aile üyelerinin de yaşam standardını olumsuz etkilemektedir.
- b) **FARKLI GEREKSİNİMLERİN BELİRLENMESİ**
Özellikle de Cerebral Palsy'lilerle çalışan uzmanlar, söz konusu engelli grubu ve yakınlarının özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildirler. Bu nedenle, CP'lilere ilişkin konularda da, diğer engelli gruplarının ihtiyaçları baz alınmaktadır.
- c) **CEREBRAL PALSY'LİLERLE ÇALIŞANLARA SİSTEMLİ EĞİTİM VERİLMESİ**
Cerebral Palsy'liler ve yakınlarıyla çalışan, ya da çalışacak uzmanların, hedef kitleye yardım edebilmek için, sistemli ve periyodik bir eğitime tabi tutulmaları gerekmektedir.
- d) **ANLAŞILMA ve BENİMSENME GEREKSİNİMİNİN KARŞILANMASI**
CP'liyle yakınlarının, anlaşılma ve benimsenme gereksinimlerinin karşılanması, ancak Cerebral Palsy'nin yaşama nasıl yansıdığı ve "Yedi Temel Tutum"un çözülmesiyle mümkündür.

1.5.1. MEVCUT DURUM, İHTİYAÇLAR ve PROBLEMLER

- a) Halen Cerebral Palsy'liler ve yakınlarıyla yapılan çalışmalarda, aile içi ilişkilerin sistemli analizi yapılamamaktadır. Dolayısıyla, aile üyelerinin kendilerini ifade gereksinimleri ve bu gereksinimin karşılanamamasının yol açtığı, iletişim yetersizliği sorunu yaşanmaktadır. (Bu sorunun giderilmesi için, ekte sunulan, seminer konusuna destek niteliğindeki "Cerebral Palsy'lilerin Aileleri İçin Yedi Temel Tutum Belirleme Formu" çoğaltılarak, ailelere uygulanmalıdır.)
- b) Aileler, özürün tanımı ve kapsamına ilişkin yeterli ve ikna olabilecekleri bilgilere sahip olmadıklarından, çocuklarının sınırlarını doğru çizememektedirler. Böylelikle Cerebral Palsy'lilerin gelişimleri de yeterli oranda gerçekleşmemektedir.
- c) Aile içi ilişkiler ve özürün algılanış biçimleri konusunda yeterli donanıma sahip olamayan uzmanlar; aileyi, psikolojik gerçeklerine uygun yönlendirememektedirler. Bu alandaki temel ihtiyaç, Cerebral Palsy'lilerle ilgili uzmanların ve uzman adaylarının, kaynağından (CP'lilerden) yola çıkan bilgilerle donatılmalarıdır.
- d) Uzmanların, Cerebral Palsy'lilerin aile içi ve toplumsal ilişkilerini çözümlenmedeki temel problemleri; CP'lilere ilişkin, Cerebral Palsy dışında, fazla bir bilgiye sahip olmamaktır. Bu sorun da ancak, konumuz engelli grubuyla direkt etkileşim kurmakla çözümlenebilir.

1.5.2. LİTERATÜR:

"CEREBRAL PALSY'NİN YAŞAMA YANSIMASI" seminer projesi, alanında ilk ve tektir. Cerebral Palsy'nin aile içindeki algılanış biçimlerinin tespitini ve ilgili uzmanların bu alandaki eğitimini konu aldığından, literatür araştırmasında, kendisi dışında dokümana rastlanmamıştır.

1.5.3. PROJEDEN DOĞRUDAN ya da DOLAYLI YOLDAN FAYDA SAĞLAYACAK GRUPLAR:

- CP'liler ve yakınları
- Tıp doktorları (Nöroloji, Nöroşirurji, Pediatri, Ortopedi, Psikiyatri, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Halk Sağlığı Uzmanları.)
- Hemşireler
- Psikolog ve Pedagoglar
- Sosyologlar
- Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanları
- Fizyoterapistler
- Öğretmenler
- Sosyal Hizmet Uzmanları
- Özel Eğitimciler
- Özel Eğitim Kurumları
- Engelli Dernek ve Vakıfları

1.5.4. FAYDA SAĞLAYAN GRUPLARIN NEDEN SEÇİLDİĞİ:

- a) CP'LİLER ve YAKINLARI:
Cerebral Palsy'liler ve yakınları, yeterli bilinç+yaşam desteği almadan, etkilendikleri yanlış temel tutum paralelinde, pasif yaşamaktadırlar. Seminer programı sonrası; söz konusu hedef grup, daha doğru yönlendirilecek ve daha yüksek yaşam standardına kavuşacaktır.
- b) TIP DOKTORLARI:
Cerebral Palsy'liler çoğunlukla tecrit edildikleri için, tıp doktorlarının konumuz engelli grubuyla ilgili yeterli pratik yapma imkanları yoktur. Dolayısıyla, karşılaştıkları CP tablolarında, tedavi belirlemede ya da ailenin yaklaşımıyla, gerekli tedaviyi bağdaştırmakta ve uygulamakta darboğazlar yaşamaktadırlar. Ailenin etkilendiği yaklaşım analiz edilebildiği oranda, doktorların da CP'liyi tedavi edebilme şansları artacaktır.
- c) HEMŞİRELER:
Cerebral Palsy'lilerin bakımında hemşirelerin, aile ve çocukla ilişkileri önemli değer taşır. CP'liyle ailesinin temel davranış kalıplarını ve buna göre aile içinde özürün nasıl algılandığını öğrenen hemşireler, engelli ve ailesiyle iletişim kurmakta, onların ihtiyaçlarını karşılamakta daha verimli ve başarılı olacaklardır.
Sağlık kurumlarında Cerebral Palsy'lilerle ilk iletişimi kuran ve hekimle aile+çocuk arasında köprü görevi üstlenen personel olma sıfatıyla da hemşireler, çocuk ve ailenin psikolojisi hakkında yeterli bilgiye sahip olursa, sağlık hizmetleri daha hızlı ve nitelikli gerçekleşecektir.
- d) PSİKOLOG ve PEDAGOGLAR:
Yetişkin ya da çocuk psikolojisiyle ilgilenen uzmanlar, bireysel psikolojinin kaynaklarını bilmek zorundadırlar. İnsan psikolojisinin temelleri de, yetiştiriliş prensiplerine dayanır. Cerebral Palsy'nin yaşama yansımalarını ve özellikle de "Yedi Temel Tutum"u özümsemiş psikolog ve pedagoglar da, aile ve çocuğun içinde bulunduğu ruhsal durumu daha kolay analiz ederek, yine "Yedi Temel Tutum"dan hareketle, ideal çözümlere ulaşacaklardır.
- e) SOSYOLOGLAR:
Genel anlamda engelli ve ailelerinin davranış biçimlerinin çözümlenmesi, sosyolojinin ilgi alanıdır. Bu nedenle, özürün aile içi algılanış biçimleri olan "Yedi Temel Tutum", engelli ve yakınlarının sosyal davranışlarını çözümlenmede, ilgili bilim dalına yeni ufuklar açacaktır. Ayrıca, bu seminerlerden yararlanan sosyologlar, kabullenmenin toplumsal boyuttaki sakıncalarını fark ederek; aileyi, çocuğu bu durumda kabullenmekten korumak için çözüm üretilmesine katkıda bulunabileceklerdir.

- f) **ÇOCUK GELİŞİMİ ve EĞİTİMİ UZMANLARI:**
Cerebral Palsy'li çocuğun gelişimini doğru takip edebilmek ve eğitimini destekleyerek, aileyi yönlendirici programlar hazırlayabilmek için, çocuk gelişimi ve eğitimi uzmanlarının, genel olarak ve aile içinde, Cerebral Palsy'nin nasıl algılandığını bilmeleri kaçınılmazdır. Zira, ailenin özürü algılayış biçimiyle çelişen hiçbir programın, gerçek anlamda başarıya ulaşması mümkün değildir.
- g) **FİZYOTERAPİSTLER:**
Cerebral Palsy'lilerle en çok ilgilenen ve CP rehabilitasyonunda en etkin rolü üstlenen fizyoterapistler, çocuğa yardımcı olabilmek için, CP gerçeklerini ve ailenin temel tutumunu bilmek durumundadırlar. Çünkü, rehabilitasyon sürecinin evde de devam ettirilmesi için, aile üyelerinin etkilendikleri yaklaşıma ters düşmeyen mesajlar vermek kaçınılmazdır. Aksi takdirde, Cerebral Palsy'linin rehabilitasyonu, merkezdeki çalışmalarla sınırlı kalacaktır.
- h) **ÖĞRETMENLER:**
Normal ya da kaynaştırma sınıflarına devam edebilen Cerebral Palsy'liler için öğretmenlerle ilişkiler çok büyük önem taşır. Özürün aile içi algılanış biçimleri olan "Yedi Temel Tutum" hakkında bilgilendirilmiş öğretmenler, Cerebral Palsy'li ve ailesiyle daha verimli etkileşim kuracaklar ve ailenin eğitim sürecine katılımına yardımcı olabileceklerdir.
- i) **SOSYAL HİZMET UZMANLARI:**
Cerebral Palsy'li ve yakınlarının yaşam standartlarını yükseltmede en etkin konumdaki uzman gruplarından biri olan SHU'nun, aile içi ilişkiler konusunda bilinçlenmesi, engellilere yönelik (Özellikle de, "Sosyal Kişisel Çalışmalar'daki) başarı yüzdesini arttıracaktır. Seminerler sırasında kabullenmenin risklerini fark eden uzmanlar, artık aileye özürü/özürlüyü kabullenmeyi önermeyecekler, kişilerin ruh sağlıklarını benimsemeye destekleyeceklerdir.
Ayrıca, özürün aile içi algılanış biçimleri olan "Yedi Temel Tutum"un yaşama nasıl yansıtıldığını öğrenen sosyal hizmet uzmanları, özelde Cerebral Palsy'liler, genelde ise tüm engelli gruplarına ilişkin konularda toplumu aydınlatmada daha etkili olabileceklerdir.
- j) **ÖZEL EĞİTİMCİLER:**
Projeyle; özel eğitim uzmanlarının Cerebral Palsy'lilerin eğitimi konusundaki bilgi ve deneyimleri daha akademik ve öznel boyutlara ulaşacaktır. Böylelikle, konumuz engelli grubu ve yakınlarına verilecek eğitim standardı yükselecek, Cerebral Palsy'lilerin yaşama katılım süreçleri de hızlanacaktır.
- k) **ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI:**
CP'li ve ailesine sadece yardım etmeyi değil, doğru biçimde yardım edebilmeyi de amaçlayan tüm özel eğitim kurumları, konumuz seminer projesinde yer alacaktır. Zira, kurum olarak, teori ve pratikte bu projeden yararlanmadan Cerebral Palsy'lilere ve yakınlarına idealizm doğrultusunda hizmet vermek oldukça zordur.
- l) **ENGELLİ DERNEK ve VAKIFLARI:**
Engelli ve yakınlarına yapılabilecek en büyük yardım, aile içi ilişkilerin analiziyle, kişilerin ideal yaklaşım "BENİMSEME"ye yönlendirilmesidir. Konumuz gruplara yardım amacıyla kurulan engelli dernek ve vakıfları da, "CEREBRAL PALSY'NİN YAŞAMA YANSIMASI" seminerleriyle, "BENİMSEME MANTIĞI"nı kitlelere aktaracak bilince ulaşacaklardır.

1.6. PROJEDE UYGULAMA ADIMLARI:

- a) SHÇEK İzmir İl Müdürlüğü'nün, proje önereniyle işbirliği içinde, üniversitelerin ilgili bölümleriyle bağlantı kurması.
- b) Seminerlerin verileceği mekanın tespiti. (Üniversite ilgili birimlerinden biri, yer olarak seçilebilir.)
- c) Seminer periyodunun tespiti. (Önerilen yineleme sıklığı 2 yıl.)
- d) Seminer programına alınacak uzmanlık dallarının belirlenmesi. (Psikiyatr, çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, nöroloji uzmanı, sosyolog, psikolog, pedagog, sosyal hizmet uzmanı, çocuk gelişimi uzmanı, fizyoterapist, hemşire, ana çocuk sağlığı merkezlerinde görevli personel vb.)
- e) Seminerlerin kamuoyuna duyurulması.

- f) Türkiye genelinde altı coğrafi bölgede SHÇEK'e bağlı ve SHÇEK izniyle kurulmuş 38 bakım ve rehabilitasyon merkezinden bölgesel rotasyon yöntemiyle, ilgili eğitimi alacak personelin seçimi. (İlgili merkezlerin listesi ve katılımcı adedi için bkz. Ek-5)
- g) Seminer kitapçığının basımı. Yedekleriyle, toplam 200 adet. (Bkz. Ek-6.)
- h) "YEDİ TEMEL TUTUM BELİRLEME FORMU"nun (Bkz. Ek-7.) seminer katılımcılarına dağıtılmak üzere 500 adet çoğaltılması.
- i) Seminer programlarının başlatılması.

1.7. METODOLOJİ:

1.7.1. PROJEYİ YÜRÜTME METODU ve BU METODUN SEÇİLMESİNDEKİ SEBEP:

Proje; üç birim tarafından yürütülecektir. Bunlar: Proje önereni, Başbakanlık Özürlüler İdaresi tarafından belirlenecek pilot üniversiteler ve SHÇEK İzmir İl Müdürlüğü'dür. Yürütme metodu, bu üç birimin, SHÇEK Genel Müdürlüğü'yle koordinasyon içinde, ilgili seminerleri gerçekleştirmesidir.

Seminer metodunun seçilme nedeni, Cerebral Palsy'lilerle ilgili eğitimin, geniş kapsamlı ve kişiye özel olması nedeniyle, karşılıklı etkileşim ortamında verilebilmesidir.

1.7.2. PROJE İZLEME MEKANİZMASI:

Seminerleri ve sonuçlarını izleme+değerlendirme ünitesi; proje ortağı üniversitelerin aşağıdaki Ana/Bilim Dallarıyla, proje önereni ve SHÇEK tarafından, rotasyon yöntemi ile belirlenecek, her bölgeden birer Sosyal Hizmet Uzmanıdır:

- Psikiyatri.
- Psikoloji/Pedagoji..
- Sosyoloji.
- Çocuk Nörolojisi.
- Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları.
- Yeni doğan ünitesi.

İzleme mekanizması, proje önereniyle, yukarıda sıralanan ekibin her seminer sonrası bir araya gelerek, önceki seminerden bu yana kaydedilen gelişmeleri, bu yıl verilen seminerdeki paylaşımları ve gelecek seminere kadar gerçekleştirilecek hedefleri tartışması, incelemesi ve belirlemesidir.

Ayrıca, her altı ayda bir, katılımcıların çalıştıkları/öğrenim gördükleri kurum içinde hazırlayacakları, seminer konularına ilişkin faaliyet raporları (posta ya da elektronik posta yoluyla) proje önerenine ve onun aracılığıyla da, üniversite ilgili birimlerine ulaştırılacaktır.

1.7.3. PROJEDE VARSA ORTAKLARIN ve DİĞER KURUMLARIN PROJEYE KATILIMI ve GÖREVLERİ:

İlgili birimlerin projeye katılımı ve görevleri, aşağıda açıklanan şekilde düzenlenecektir: **ÜNİVERSİTE İLGİLİ BİRİMLERİNDEN EN AZ BİRER ÖĞRETİM ÜYESİ.**

- Seminerler sırasında ve sonrasında toplantılarda; konulara ilişkin tıbbi, bilimsel ve/veya istatistiksel verileri açıklamak, düzenlemek ve analiz etmek.
- Gerçekleştirilenleri ve hedeflenenleri, sistemli ve periyodik biçimde değerlendirerek, projeyi geliştirici ve hedeflere ulaşmayı kolaylaştırıcı çıkarımlarda bulunmak.
- Çalışmaların bilimselliğini değerlendirmek ve uygulamaları her açıdan yönlendirmek.

1.7.4. ORTAKLARIN SEÇİLME SEBEPLERİ:

Her ne kadar seminerlerin esası; Cerebral Palsy'nin yaşamsal boyutunu katılımcılara bire bir ve kaynağından aktarmak olsa da, konunun tıbbi açıklama ve değerlendirmesini yapmak için, doktorlarla işbirliği içinde çalışılması kaçınılmazdır.

Ayrıca, üniversite ilgili birimlerinin, Cerebral Palsy'nin yaşama yansımaları konusunda düzenlenecek seminerlerde aktif rol üstlenerek, bilgi ve deneyimlerini tazelemeleri+yeni bilgiler elde etmeleri, yetiştirecekleri uzmanlar açısından da büyük bir şans ve kazanım olacaktır.

Seminer konusunu baz aldığımızda; özellikle Pediatri Uzmanları, Cerebral Palsy'yi aileye açıklama konusunda yaşadıkları darboğaz+deneyimleri katılımcılarla paylaşarak, özürün aile içi algılanış biçimleri olan "Yedi Temel Tutum"un ayrıntılarının daha iyi kavranmasına olanak sağlayacaklardır.

Üniversite ilgili birimlerinin projeye doğrudan katkıları; seminer sırası ve sonrasında, Cerebral Palsy'yle ilgili bilimsel verilerin, seminer çıktılarının ve ilgili faaliyetlerin sunumu, tartışılması ve analizi sırasında, inceleme+denetleme+yönlendirme ünitesi olacaktır.

1.7.5. PROJE EKİBİ ve GÖREV TANIMLARI:

a) PROJE YÖNETİCİSİ (Proje önereni)

- Seminer metinlerinin hazırlanması ve seminer sırasındaki sunumu.
- Seminer sırasında ve sonrasında, konuyla ilgili ayrıntıların açıklanması, soruların cevaplanması ve gerekirse, ek bilgi+örneklerin verilmesi.
- Proje izleme mekanizmasını yönetmek.
- Proje çıktılarının, faaliyet raporlarının ve projeye ilgili gelişmelerin toplanacağı ilk kişi olma sıfatıyla, bunları düzenlemek, sınıflandırmak ve ilgili birimlere ulaştırmak.
- Projedeki olası aksaklıkları çözümlenmek, yenilikler getirmek.
- Hedef kitledeki değişimlere ve yenilenen gereksinimlere göre, projeyi geliştirmek.

b) ÜNİVERSİTE İLGİLİ ABD/BD ÖĞRETİM ÜYELERİ.

PSİKİYATRİ:

- Cerebral Palsy'nin aile içi algılanış biçimlerinin çıkış noktalarıyla, gelişimlerinin; akıl ve ruh sağlığı/hastalıklarıyla bağlantılarını değerlendirmek, açıklamak.
- Psikiyatrik yardım gerektiren temel tutumlarda, gerekli tıbbi müdahale ve ilaç tedavisi hakkında seminer katılımcılarını bilgilendirmek.
- Psikiyatrik bozukluklarda, kişilerin hangi temel tutuma eğilim gösterebileceklerini saptayıp, katılımcılara, aileyi olumsuz yaklaşımlardan korumaya yönelik uyarı ve önerilerde bulunmak.

PSİKOLOJİ/PEDAGOJİ:

- Erişkin ve çocuk psikolojisinde "Yedi Temel Tutum" mantığıyla ilgili açıklamalarda bulunmak.
- Aile içi ilişkilerin, Cerebral Palsy'nin psikolojik gelişimini nasıl yönlendirdiğini ve ne gibi artı özelliklere yol açtığını açıklamak.
- "BENİMSEME" dışı yaklaşımlar nedeniyle ailede oluşan psikolojik sorunları azaltmak amacıyla çeşitli yardım metotları geliştirerek, seminer katılımcılarına sunmak.
- Cerebral Palsy'li çocuğun, yanlış tutumlar nedeniyle olumsuz etkilenen psikolojisinin aile içinde yarattığı sorunları azaltıcı psikolojik yardım metotlarını programlayarak, seminer katılımcılarına aktarmak.

SOSYOLOJİ:

- Cerebral Palsy'nin ve özellikle de "Yedi Temel Tutum"un yaşama yansımalarının toplumsal çıkış noktalarını belirleyerek, seminer katılımcılarına aktarmak.
- Temel tutumlar paralelinde Cerebral Palsy'lilerin toplum içi algılanışlarındaki darboğazlara ilişkin çözümler üretmek, katılımcılara sunmak.
- Toplumdaki benimseme potansiyelinin açığa çıkarılabilmesi için, seminer katılımcılarının günlük yaşamda uygulayabilecekleri pratik önerilerde bulunmak.
- SALT İNSAN YETİŞTİRME = "BENİMSEME" dışındaki temel tutumların etkisindeki aileler, yaşadıkları psiko-sosyal açmazları birbirlerine aktararak, bilmeden ve istemeden, olumsuz yaklaşımların yaygınlaşmasına yol açarlar. Engelli Aileleri Dayanışma Grupları'nı sonlandırmak uzun vade gerektireceğinden, söz konusu aileler arası etkileşimde ortaya çıkan "Yedi Temel Tutum" karmaşasını ivedilikle asgariye indirecek çözümler üretmek ve sunmak.

ÇOCUK NÖROLOJİSİ:

- Cerebral Palsy'nin yol açabildiği nörolojik sorunlarda, ailenin etkilendiği temel tutumun tedavi ve yaşam kalitesini nasıl yönlendireceği konusunda bilgi vermek.

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI:

- Çoğu zaman Cerebral Palsy'nin aileye ilk aktarımını üstlenen uzmanlar olarak, ilk açıklamanın, temel tutumların oluşumundaki etkisini açıklamak.
- Cerebral Palsy tanısında, çocuğun rutin sağlıklı beslenme ve gelişim programının, ailenin etkilendiği temel tutuma göre nasıl yürütülebileceği konusunda katılımcıları bilgilendirmek.

YENİ DOĞAN ÜNİTESİ:

- Cerebral Palsy'nin getireceği kısıtlamaları, aileyi "Alışılmış Spastik Kalıpları"na sürüklemekten açıklamak.
- Özellikle riskli ve zor doğumlarda bebeğin Cerebral Palsy'li olma olasılığına karşı, aileyi olumsuz tutumlara sürüklememek için, onlara nasıl yaklaşılması gerektiğini açıklamak.

1.7.6. PROJENİN KATMA DEĞERİ:

Projenin ana amacı olan, CEREBRAL PALSY HAKKINDA EĞİTİM'den, sadece CP'liler ve yakınları değil, diğer engelli grupları ve tüm toplum birimleri yararlanacaktır. Çünkü, proje kapsamındaki seminerler, "CEREBRAL PALSY GERÇEĞİNİ, EVRENSEL VE İNSANI ESAS ALAN BİR ÇERÇEVEDE DEĞERLENDİRME" esasına dayalıdır.

Proje; sağlık, eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerini yürütenlerin iş verimliliklerini, dolayısıyla da engelli ve ailesinin yaşama katılım olanaklarını arttıracaktır. Böylelikle, psiko-sosyal sorunları nedeniyle bugüne dek ülke ekonomisine kazandırılmamış olan engelli+engelli yakını işgücü, harekete geçirilebilecektir.

AB yolunda kararlı adımlarla ilerlediğimiz şu aylarda, engellilerin ve yakınlarının psikolojik ve sosyal açıdan toplumda hak ettikleri konuma ulaşmalarına hizmet edecek olan bu proje; genel anlamda toplumun da, daha uygar, bilinçli yaşamasını sağlayacak ve farklılıkları benimsemesini kolaylaştıracaktır.

Alanında ilk olan bu projeye, bilimsel birikimde yeni bir sayfa açılacaktır. Engelli ailelerinin temel yaklaşımlarının gruplandırılarak incelenmesi, gelecekte engellilerin yaşama standartlarının yükseltilebilmesi adına, bilimsel yöntemler geliştirmek için gerekli verileri sağlayacaktır. Örneğin; ENGELLİ NÜFUSUNUN KESİN TESPİTİNİ ENGELLEYEN BAŞLICA FAKTÖR OLAN "TECRİT TUTUMU" NUN ANALİZİ VE AZALTILMAYA ÇALIŞILMASIYLA, İSTATİSTİKSEL BİLGİLER GERÇEK RAKAMLARA ULAŞACAKTIR.

1.7.7. DEĞERLENDİRME MEKANİZMASI:

"YEDİ TEMEL TUTUM" UN YAŞAMA YANSIMASI konulu periyodik seminerlerden oluşan projenin değerlendirmesi, seminer çıktılarından, üç aylık faaliyet raporlarından ve diğer ilgili dokümanlardan yararlanılarak, proje bitiminde (Başlangıçtan altı yıl sonra) proje önereni tarafından, üniversite ilgili birimleriyle ve SHÇEK Genel Müdürlüğü ile koordineli gerçekleştirilecektir.

1.8. PROJE SÜRESİ ve ZAMAN PLANI:

73 ay.

1.ay	1. dönem seminer ve seminer sonu değerlendirmesi.	Proje önereni ve Öğretim üyeleri.
6.12.18.24. aylar	Faaliyet raporlarının toplanarak, değerlendirilmesi ve gerekli birimlere iletilmesi.	Katılımcılar ve proje önereni.
25.ay	2. dönem seminer ve seminer sonu değerlendirmesi.	Proje önereni ve Öğretim üyeleri.
30.36.42.48. aylar	Faaliyet raporlarının toplanarak, değerlendirilmesi ve gerekli birimlere iletilmesi.	Katılımcılar ve proje önereni.
49.ay	3. dönem seminer ve seminer sonu değerlendirmesi.	Proje önereni ve Öğretim üyeleri.
55.61.66.72. aylar	Faaliyet raporlarının toplanarak, değerlendirilmesi ve gerekli birimlere iletilmesi.	Katılımcılar ve proje önereni.
73.ay	Proje sonu değerlendirmesi.	Proje önereni ve Öğretim üyeleri.

2. BÜTÇE:

TOPLAM YAKLAŞIK BÜTÇE: Dörtüzmilyon (400.000.000 TL) (Harcırah giderleri hariç)

2.1. BÜTÇE GEREKÇESİ:

- Seminer kitapçığının basımı için 7000 sayfa 2. kalite A-4 kağıt.= Yüzotuzmilyon (130.000.000 TL.) (Baskı ücreti dahil)
- Yedi Temel Tutum Belirleme Formu'nun fotokopiyle çoğaltılması. 4.000 sayfa x 50.000 TL. = İkiyüz milyon (200.000.000 TL.)
- Kırtasiye masrafı:
 - Not kağıdı, 500 adet. Beş milyon (5.000.000 TL.)
 - Verilerin saklanması için 15 adet klasör. Kırkbeş milyon (45.000.000 TL.)
 - 20 adet tükenmez kalem. 5.000.000-Beş milyon TL
 - Bilgisayar çıktıları için, 1 adet siyah kartuş. Onbeş milyon (15.000.000 TL.)
- Seminer katılımcılarının harcırah giderleri: Her bir seminer için: Yaklaşık Yüzeili milyon (150.000.000 TL.) x Katılımcı adedi.

3. PROJE ÇIKTILARI:

3.1. HEDEF GRUP ÜZERİNDE BEKLENEN ETKİLER:

Özürün aile içi algılanış biçimleri olan “Yedi Temel Tutum”dan hareketle, Cerebral Palsy eğitimini amaçlayan bu proje; spastik çocuklarla çalışanları ve onlarla yaşamı paylaşanları, konumuz olguyu daha iyi anlamaya ve spastik çocuğu tanımaya yüreklendirecektir. Bu anlama ve tanıma çabası da, bireylerin mesleki ve yaşamsal standartlarını olduğu kadar, kişisel gelişimlerini de olumlu etkileyecektir. Çünkü, kendisinin ya da karşısındakinin temel yaklaşımlarının nedenleriyle, sonuçlarını bilen kişi, davranışlarını belirlemede daha özgür ve etkili olabilir.

Örneğin, aileyle görüşme yapan bir psikolojik danışman; seminer öncesinde kabullenme önerisinde bulunabilecekken, seminerler sırasında “KABULLENME TUTUMU”nun aile ve özürü üzerinde risklerini öğreneceği için, artık aileden, çocuğu bu durumda kabullenmelerini istemeyecektir.

3.1.1. ŞARTLAR:

Şu anda Cerebral Palsy’li ve yakınlarıyla çalışanlar, olgunun yaşamsal boyutunu tam olarak bilememenin girdabındadırlar. Cerebral Palsy’ye ilişkin teorik bilgiler asla yeterli değildir. Çünkü bu grup ile çalışmak, “Beyinden kaynaklanan hareket felçlilerle çalışmak”tan öte, özel algılama, hissedebilme ve empati yeteneği gerektirir. Bunu başaramayan eğitimcilerin de, kendilerini gerçek anlamda yeterli hissetmeleri mümkün değildir.

Projeye, Cerebral Palsy’lilerle ilgilenen uzmanlar ve uzman adaylarının içinde buldukları koşullar şöyle iyileştirilecektir:

- Özel eğitim ve rehabilitasyon alanında, özellikle de Cerebral Palsy’lilerle çalışacak yeni mezunlar ya da ilgili fakülte stajyer öğrencileri, sadece teorik gerçeklerini öğrendikleri bir engel ile karşı karşıya kalmak yerine, seminerler sırasında CP’lilerle yakınlarının yaşam koşullarını ve yaşama bakış açılarını net olarak görebileceklerdir. Böylelikle, mesleklerine ilişkin erken deneyim kazanma şansı elde ederek, CP’liler ve yakınlarıyla çalışmaya daha reel bakacaklardır.
- “Yedi Temel Tutum” özümsemiğinde, Cerebral Palsy’nin sadece neleri engelleyeceği değil, neleri asla engelleyemeyeceği ve aşılması gereken asıl engelin, “Alışılmış Engel/Engelli Kalıpları” olduğu açığa çıkacaktır. Böylelikle, CP’lilerle çalışanların motivasyonları artacaktır.
- Özel eğitim ve rehabilitasyonda motivasyon arttıkça, başarı oranı da artar. Başarı da, beraberinde teşviki getirir. Bu da, konumuz çalışanlarına, manevi doyumun yanı sıra, mesleki itibar ve maddi ayrıcalıklar da sağlayabilecektir.
- Alışılmış kalıpların öngördüğü “*Engellilerle Yakınlarını Eğitme/Rehabilite Etme Psikolojisi*”; verdiği hizmet sırasında uzmanın fiziksel ve psiko-sosyal enerjisini tüketmesini ya da -en iyimser ifadeyle- büyük oranda harcamasını gerektirir. Oysa, hiç kimseye yararı olmayan bu israf, özel eğitim ve rehabilitasyonun kalitesini bozar. Seminerler sırasında, CP’li ve yakınlarının (alışılmış+kabullenilmiş engelli kalıpları kaynaklı) darboğazlarını saptayacak uzmanlar ve uzman adayları, onlara *yardım etmek için geçici çözümlerden yarar ummak* yerine, ideal yaklaşım benimsemeye, karşılıklı etkileşime yöneleceklerdir. Bu gelişme de, özel eğitim ve rehabilitasyonu, “TEK TARAFLI VERİŞ” olmaktan çıkarak, ÇOK YÖNLÜ İLETİŞİME, daha sonra da, “VERİŞ-ALIŞ”a dönüştürecektir.

3.1.2. KAPASİTE GELİŞİMİ:

Proje gerçekleştirildiği takdirde, hedef gruplardan olan sosyal hizmet uzmanlarıyla, özel eğitim kurumlarının, yönetsel ve kurumsal kapasiteleri, şöyle geliştirilecektir:

a) SOSYAL HİZMET UZMANLARI:

- “Yedi Temel Tutum” eğitimi alan SHU’nın Sosyal Kişisel Çalışmaların yönetim ve denetimi sırasında; kişinin, probleminin farkına vararak, onu KABULLENMEDEN çözmeye yönelmesini sağlayacak donanımları artacaktır. Çünkü, Cerebral Palsy’yle ilgili sorunların özünde daima alışılmış kalıplar vardır ve KABULLENME de alışılmış kalıpların en önemli dayanağıdır. Çözüm ise, sadece BENİMSEME ile mümkündür.
- “Yedi Temel Tutum” bilinci, aileler arası etkileşimde, “BENİMSEME” dışı yaklaşımların, diğer aileleri de etkileyebileceğini ve tutumları daha da ağırlaştırabileceğini görmektir. Seminer programının ardından, SHU, aile dayanışma gruplarının yönetimi sırasında, olumsuz temel tutumların etkileşerek ilerlemesini önleyebileceklerdir.

- Projeden yararlanacak SHU, engellilere ilişkin toplumsal faaliyetlerde, yanlış tutumları desteklemeyecek bilince ulaşacaklardır. Böylelikle, engellilerin toplumun aktif üyeleri olmaları için yaratıcı projeler üretebileceklerdir.
- Rehabilitasyon merkezlerinde gönüllü görev üstlenmek isteyenlerin bilinçlendirilmesi konusunda da, Cerebral Palsy'nin ve özürün algılanış biçimlerinin yaşama yansımaları bilen SHU, çok daha aktif rol üstleneceklerdir. Bu da, gönüllüyü daha idealist hedeflere yönlendirmelerini sağlayacaktır.

b) **ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI:**

- "Yedi Temel Tutum" bilinciyle hizmet veren özel bakım, eğitim ve rehabilitasyon kurumları, daha yoğun/nitelikli maddi ve manevi destek alabileceklerdir.
- Evrensel prensipleri esas alan, insana değer veren ve saygı duyan bir kurumda çalışmak mutluluk+onur kaynağıdır. Engellileri, mutlu, üretken ve yaşamla barışık yetiştirmeyi amaçlayan bu projeye, özel eğitim ve rehabilitasyon kalitesi artacağından, kurumlardaki personel açığı da hızla kapanacaktır.

3.2. **YAYINLAR ve DİĞER ÇIKTILAR:**

- a) CEREBRAL PALSY'NİN YAŞAMA YANSIMASI (Seminer kitapçığı: 200 adet)
- b) "YEDİ TEMEL TUTUM" BELİRLEME FORMU (500 adet)
- c) Seminerler sırasında alınan notlar.
- d) Altı aylık faaliyet raporları.
- e) Proje bitiminde, kaydedilen gelişmelerin dökümü.

3.3. **PROJENİN ÇOĞALTICI ETKİSİ:**

Bkz. 1.5.3. ve 1.5.4

3.4. **SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK:**

3.4.1. **KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK:**

Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri, projeye sahip çıkarak, "CEREBRAL PALSY'NİN YAŞAMA YANSIMASI KONUSUNDAKİ EĞİTİM"i, proje önereniyle işbirliği içinde sürdürmelidirler.

4. **RİSKLER:**

PROJENİN UYGULANMASI KARŞISINDAKİ RİSKLER:

- 1) **PROJEYLE HEDEFLenen "CEREBRAL PALSY BİLİNCİ"NİN, ÖZÜRÜN ALGILANISINDAKİ ALIŞILMIŞ ENGELLİ KALIPLARINA AYKIRILIĞI NEDENİYLE, SEMİNERLER SIRASINDA ÖNGÖRÜLEN REFORMİST BAKIŞ AÇILARINA KARŞI ÇIKILMASI.**

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- a) Seminer programına alınacak uzmanlar ve uzman adaylarına, bu projenin bir reform niteliği taşıdığı, dolayısıyla da yerleşmiş kalıpları artık dikkate almamaları gerektiğine dikkat çekilmesi.
 - b) "Alışılmış Engelli Kalıpları"na karşı en güçlü önlem, "BENİMSEME" olduğundan, direnişin de ideal yaklaşımın temel ilkeleriyle kontrol altına alınması.
 - c) Seminerde kazanılacak "CEREBRAL PALSY BİLİNCİ"nin, katılımcıların sadece hizmet kalitelerini değil, yaşama standartlarını da yükselteceği mesajının verilmesi.
- 2) **KAZANILAN TEORİK BİLGİLERİN, "ALIŞILMIŞ ENGELLİ KALIPLARI" NEDENİYLE, SEMİNER SONRASINDA PRATİĞE AKTARILAMAMASI.**

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- a) Seminerler sırasında, reformları özümsemeye ve pratik yapmaya çok önem verilmesi.
- b) Engelli aileleriyle sürekli bağlantı kurulabilmesi ve "BENİMSEME BİLİNCİ"nin yaygınlaştırılabilmesi için, Ana-Çocuk Sağlığı merkezleriyle işbirliği yapılması.
- c) Seminerler sırasında, uygulamaya yönelik kişisel önerilerin de gündeme getirilip, tartışmaya açılması.

PROJENİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ KARŞISINDAKİ RİSKLER:

- 1) SEMİNER PROGRAMLARININ KARARLILIKLA SÜRDÜRÜLEMESİ VE KATILIMIN AZ OLMASI.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- a) SHÇEK, proje önereni ve ilgili üniversite birimleri arasında yeterli koordinasyonun sağlanması.
- b) Kamuoyuna ve ilgili birimlere yönelik seminer duyurularının yeterli süre içinde yapılması.
- c) Seminer programının, iş yoğunluğunun az olduğu döneme denk getirilmesi.

- 2) SHÇEK VE ÖZEL EĞİTİM KURUMLARININ PROJEYE SAHİP ÇIKMAMASI.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- a) Proje ve amacının, ilgili kurum/kuruluşlara net+ayrıntılı biçimde açıklanması.
- b) Özürün algılanış biçimleri olan "Yedi Temel Tutum" ve Cerebral Palsy'nin yaşama yansıması konusundaki eğitimi kendi olanaklarıyla sürdüren tüm merkezlerin teşvik edilmesi ve proje çıktılarından yararlandırılması.

• • •